

ÚMLUVA O PŘÍSTUPU K INFORMACÍM, ÚČASTI VEŘEJNOSTI NA ROZHODOVÁNÍ A PŘÍSTUPU K PRÁVNÍ OCHRANĚ V ZÁLEŽITOSTECH ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Strany této úmluvy,

odvolávající se na princip 1 stockholmské Deklarace o lidském prostředí,

odvolávající se také na princip 10 Deklarace o životním prostředí a rozvoji z Rio de Janeiro,

odvolávající se dále na usnesení Valného shromáždění 37/7 z 28. října 1982 o Světové chartě přírody a usnesení 45/94 ze 14. prosince 1990 o nutnosti zajistit zdravé životní prostředí pro životní pohodu jednotlivců,

odvolávající se na Evropskou chartu o životním prostředí a zdraví přijatou na První evropské konferenci o životním prostředí a zdraví Světové zdravotnické organizace ve Frankfurtu nad Mohanem, Německo, 8. prosince 1989,

potvrzující nezbytnost chránit, uchovávat a zlepšovat stav životního prostředí a zajišťovat udržitelný a environmentálně zdravý rozvoj,

uznávající, že přiměřená ochrana životního prostředí je nutná pro životní pohodu lidí a pro uplatňování základních lidských práv včetně samotného práva na život,

uznávající také, že každý jedinec má právo žít v prostředí přiměřeném pro jeho zdraví a pohodu a že má povinnost, jako jedinec i spolu s ostatními, chránit a zlepšovat životní prostředí ve prospěch současných i budoucích generací,

mající na zřeteli, že mají-li občané uplatňovat toto právo a dostát této povinnosti, musí mít přístup k informacím o životním prostředí, musí být oprávněni podílet se na rozhodování týkajícím se životního prostředí a musí mít přístup k právní ochraně v záležitostech životního prostředí; uznávající, že v tomto ohledu mohou občané potřebovat pomoc, aby mohli využívat svých práv,

uznávající, že lepší přístup k environmentálním informacím a účast veřejnosti na rozhodování ve věcech životního prostředí zvyšuje kvalitu rozhodnutí a jejich prosazování, přispívá ke zvyšování povědomí veřejnosti o otázkách životního prostředí, poskytuje veřejnosti příležitost vyjádřit své obavy a zájmy a umožňuje státním orgánům brát tyto obavy a zájmy náležitě v úvahu,

usilující touto úmluvou o posílení odpovědnosti a transparentnosti rozhodování a o posílení podpory veřejnosti v prospěch rozhodnutí týkajících se životního prostředí,

uznávající, že ve všech odvětvích státní správy je žádoucí transparentnost a vyzývající legislativní orgány k uplatňování principů této úmluvy ve svých postupech,

uznávajíce také, že veřejnost potřebuje znát postupy, kterými se může podílet na rozhodování které se týká životního prostředí, že potřebuje mít volný přístup k těmto postupům a že musí vědět, jak těchto postupů využít,

uznávajíce dále důležitost rolí, které v ochraně životního prostředí mohou hrát jednotliví občané, nevládní organizace a soukromý sektor,

přejíce si podporovat environmentální vzdělávání a osvětu přispívající k pochopení problematiky životního prostředí a udržitelného rozvoje a podporovat prohlubování povědomí veřejnosti ohledně rozhodnutí týkajících se životního prostředí a udržitelného rozvoje a podílení se veřejnosti na tomto rozhodování,

berouce v tomto kontextu v úvahu důležitost využívání sdělovacích prostředků (médií) a elektronických nebo jiných budoucích forem komunikace,

uznávajíce důležitost plné integrace environmentálních hledisek do rozhodování orgánů státní správy a z toho plynoucí nutnost, aby státní orgány měly k dispozici přesné, úplné a aktuální informace o životním prostředí,

uznávajíce, že státní orgány spravují environmentální informace v zájmu veřejnosti,

majíce zájem na tom, aby veřejnosti, včetně organizací, byly dosažitelné účinné soudní mechanismy aby tak byly chráněny jejich oprávněné zájmy a právo bylo prosazováno,

připomínající důležitost poskytování přiměřených informací o výrobcích spotřebitelům tak, aby se mohli informovaně rozhodovat pro environmentálně šetrnější alternativy,

uznávajíce obavy veřejnosti ze záměrného vypouštění geneticky modifikovaných organismů do životního prostředí i nutnost zvýšené transparentnosti a větší spoluúčasti veřejnosti na rozhodování v této oblasti,

jsouce přesvědčeny, že naplňování této úmluvy přispěje k posílení demokracie v oblasti působnosti Evropské hospodářské komise (EHK) OSN,

vědomy si role, kterou v této souvislosti hraje EHK, a odvolávající se mimo jiné na směrnice EHK o přístupu k informacím o životním prostředí a o účasti veřejnosti na rozhodování o otázkách životního prostředí schválené Deklarací ministrů přijatou na Třetí ministerské konferenci Životní prostředí pro Evropu v Sofii, Bulharsko, 25. října 1995,

jsouce si vědomy příslušných ustanovení Úmluvy o posuzování vlivů na životní prostředí přesahujícího hranice států (Espoo, Finsko, 25. února 1991) a Úmluvy o účincích průmyslových havárií přesahujících hranice států a Úmluvy o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer (obě dané v Helsinkách dne 17. března 1992) a dalších regionálních úmluv,

vědomy si toho, že přijetí této úmluvy by mělo přispět k dalšímu posílení procesu Životní prostředí pro Evropu a k výsledkům Čtvrté ministerské konference v Aarhusu (Dánsko), v červnu 1998,

se dohodly takto:

Článek 1

Cíl

S cílem přispět k ochraně práva každého člena současné generace i generací budoucích na život v prostředí přiměřeném pro jeho zdraví a pohodu každá smluvní strana zaručí právo na přístup k environmentálním informacím, podíl veřejnosti na rozhodování o otázkách životního prostředí a přístup k právní ochraně v záležitostech životního prostředí v souladu s ustanoveními této úmluvy.

Článek 2

Definice

Pro účely této úmluvy,

1. "strana" znamená smluvní stranu této úmluvy, pokud není v textu uvedeno jinak;
2. "státní orgán" znamená:
  - (a) orgány státní správy na vnitrostátní, regionální nebo jiné úrovni;
  - (b) fyzické nebo právnické osoby vykonávající funkce státní správy podle vnitrostátního práva, včetně zvláštních povinností, činností nebo služeb vztahujících se k životnímu prostředí;
  - (c) jakékoli jiné fyzické nebo právnické osoby s odpovědnostmi či funkcemi státní správy nebo poskytující veřejné služby vztahující se k životnímu prostředí, které jsou řízeny orgány nebo osobami uvedenými v pododstavcích (a) nebo (b);
  - (d) instituce nebo orgány organizací regionální hospodářské integrace uvedené v čl. 17, které jsou stranami této úmluvy;

Tato definice se nevztahuje na orgány nebo instituce činné v oblasti soudní nebo zákonodárné.

3. "environmentální informace" či "informace o životním prostředí" znamená jakékoli informace v písemné, obrazové, zvukové, elektronické nebo jiné podobě, o:
  - (a) stavu složek životního prostředí, jako je ovzduší a atmosféra, voda, půda, krajina a přírodní stanoviště, biodiverzita a její složky, včetně geneticky modifikovaných organismů, a o interakcích mezi těmito složkami;

- (b) faktorech, které ovlivňují nebo pravděpodobně ovlivní složky životního prostředí uvedené v pododstavci (a), jako jsou např. látky, energie, hluk a radiace, a činnosti nebo opatření, včetně opatření administrativních, smluv, politik, legislativy, plánů a programů týkajících se životního prostředí, a o analýze nákladů a přínosů a o jiných ekonomických analýzách a předpokladech, z nichž se vychází při rozhodování v oblasti životního prostředí;
- (c) stavu lidského zdraví a bezpečnosti, o podmínkách života lidí, o kulturních a architektonických památkách, pokud jsou, nebo mohou být, ovlivněny stavem složek životního prostředí nebo pokud je prostřednictvím těchto složek ovlivňují faktory, opatření nebo činnosti uvedené v pododstavci (b);

4. "veřejnost" znamená jednu nebo více fyzických nebo právnických osob a - v souladu s vnitrostátní legislativou nebo praxí - jejich sdružení, organizace nebo skupiny;

5. "dotčená veřejnost" (či „zainteresovaná veřejnost“ nebo „veřejnost které se to týká“) je veřejnost, která je - nebo může být - ovlivněna environmentálním rozhodováním, anebo která má na tomto rozhodování určitý zájem; pro účely této definice se u nevládních organizací podporujících ochranu životního prostředí a splňujících požadavky vnitrostátních právních předpisů předpokládá, že mají na environmentálním rozhodování zájem.

Článek 3

Všeobecná ustanovení

1. Strany přijmou nezbytná právní, správní a jiná opatření včetně opatření, která zajistí slučitelnost ustanovení implementujících ustanovení této úmluvy, jež se týkají informací, účasti veřejnosti a přístupu k právní ochraně, a včetně přiměřených opatření vynucovacích, s cílem zavést a udržet jasný, transparentní a konzistentní rámec k naplňování ustanovení této úmluvy.
2. Strany budou usilovat o zajištění toho, aby vedoucí úředníci a úřady pomáhaly veřejnosti ve své snaze o přístup k environmentálním informacím a poskytovaly jí rady, aby usnadňovaly veřejnosti účast na rozhodování a její snahu o přístup k právní ochraně v záležitostech životního prostředí.
3. Strany budou podporovat environmentální osvětu a vzdělávání veřejnosti, zejména o tom, jak získat přístup k informacím o životním prostředí, jak se účastnit na rozhodování a jak získávat přístup k právní ochraně v záležitostech životního prostředí.
4. Strany budou přiměřeným způsobem uznávat a podporovat sdružení, organizace a skupiny, které podporují ochranu životního prostředí a zajistí, aby jejich vnitrostátní právní řád byl v souladu s tímto závazkem.

5. Ustanovení této úmluvy neovlivňují právo stran uplatňovat nebo zavádět opatření zajišťující přístup k environmentálním informacím, podíl veřejnosti na environmentálním rozhodování a přístup k právní ochraně v záležitostech životního prostředí v širším rozsahu, než požaduje tato úmluva.
6. Tato úmluva nevyžaduje žádné odchylky (zrušení nebo omezení) stávajících práv na přístup k environmentálním informacím, na podíl veřejnosti na environmentálním rozhodování a na přístup k právní ochraně v záležitostech životního prostředí.
7. Strany budou podporovat uplatňování principů této úmluvy při rozhodování o otázkách životního prostředí v mezinárodním měřítku a v rámci mezinárodních organizací.
8. Strany zajistí, že osoby uplatňující svá práva v souladu s ustanoveními této úmluvy nebudou za svou angažovanost žádným způsobem finančně postihovány nebo pokutovány, pronásledovány nebo obtěžovány. Toto ustanovení se nedotýká pravomoci soudů jednotlivých států požadovat přiměřené náklady v soudních řízeních.
9. V rámci relevantních ustanovení této úmluvy veřejnost bude mít přístup k informacím, bude mít možnost se účastnit rozhodování a bude mít přístup k právní ochraně v záležitostech životního prostředí bez diskriminace pokud jde o občanství, národnost nebo bydliště, a v případě právnické osoby bez diskriminace vzhledem k jejímu místu registrace nebo místu skutečného centra jejích činností.

Článek 4

Přístup k environmentálním informacím

1. Strany zajistí, aby státní orgány na žádost o environmentální informace zpřístupnily tyto informace veřejnosti podle následujících odstavců tohoto článku, v rámci vnitrostátní legislativy, včetně kopií existující dokumentace obsahující nebo zahrnující tyto informace, v případech, kdy o ně bylo požádáno a s přihlédnutím k pododstavci (b):
  - (a) aniž by musel být uveden důvod nebo prokázán zájem či nárok,
  - (b) v požadované formě, pokud:
    - (i) z hlediska státního orgánu není rozumné poskytnout požadovanou informaci v jiné formě; v takovém případě musí být uvedeny důvody pro poskytnutí informace v této formě, nebo
    - (ii) informace je již veřejně dostupná v jiné formě.
2. Environmentální informace uvedené v odstavci 1 budou zpřístupněny co možná nejrychleji a nejpozději do jednoho měsíce po podání žádosti, pokud rozsah a složitost informace neodůvodňuje prodloužení této lhůty až na dva měsíce od podání žádosti. Žadatel bude o prodloužení lhůty a o jeho důvodech informován.

3. Žádost o environmentální informace může být zamítnuta, pokud:

- (a) státní orgán, kterému je žádost adresována, požadované informace nemá,
- (b) je žádost zjevně nepřiměřená či nesmyslná nebo je formulována příliš obecně, nebo
- (c) se žádost týká nedokončených materiálů nebo interních sdělení státních orgánů, umožňuje-li tuto výjimku vnitrostátní legislativa nebo obvyklá praxe, přičemž se bere v úvahu zájem veřejnosti, jemuž by zveřejnění sloužilo.

4. Žádost o environmentální informace lze zamítnout, jestliže by poskytnutí těchto informací nepříznivě ovlivnilo:

- (a) důvěrný ráz řízení či postupů státních orgánů v případech, kdy vnitrostátní právo stanoví tento důvěrný ráz;
- (b) mezinárodní vztahy, obranyschopnost státu nebo veřejnou bezpečnost;
- (c) průběh soudního řízení, možnost osob dosáhnout spravedlivého soudního řízení nebo možnost státního orgánu vést vyšetřování trestného činu nebo činu disciplinární povahy;
- (d) obchodní a průmyslové tajemství a průmyslové informace v případech, kdy je toto tajemství chráněno zákony na ochranu legitimních ekonomických zájmů. V tomto rámci budou sděleny údaje o emisích, které jsou relevantní pro ochranu životního prostředí;
- (e) práva duševního vlastnictví;
- (f) ochranu osobních údajů anebo souborů údajů týkajících se fyzických osob v případech, kdy tyto osoby nedaly souhlas k poskytnutí těchto informací veřejnosti, pokud tuto ochranu stanoví vnitrostátní právo;
- (g) zájmy třetí strany, která poskytla požadovanou informaci, aniž měla či mohla mít právně stanovenou povinnost ji poskytnout, a v případech, kdy tato třetí strana nedala k uvolnění dotyčného materiálu souhlas, nebo
- (h) životní prostředí, kterého se informace týká, jako jsou místa rozmnožování vzácných druhů.

Důvody pro odmítnutí žádosti uvedené výše budou interpretovány restriktivně, přičemž se bude brát v úvahu zájem veřejnosti, jemuž by zveřejnění sloužilo, a zda se požadované informace vztahují k emisím vypouštěným do životního prostředí.

5. Nemá-li státní orgán požadovanou informaci k dispozici, uvědomí žadatele co nejdříve o státním orgánu, jemuž lze podle jeho názoru podat žádost o požadovanou informaci, anebo tomuto orgánu žádost o informaci postoupí a uvědomí o tom žadatele.

6. Pokud je možné vyčlenit informace, jejichž poskytování lze podle odstavců 3 (c) a 4 tohoto článku zamítnout, aby nedošlo k porušení důvěrného rázu těchto vyjmutých informací, strany zajistí, aby státní orgány zpřístupnily zbývající část požadovaných informací o životním prostředí.

7. Žádost bude zamítnuta písemnou formou, byla-li podána písemně anebo jestliže to žadatel požaduje. V zamítnutí budou uvedeny důvody zamítnutí a bude poskytnuta informace o opravných prostředcích, které jsou k dispozici podle článku 9. Zamítnutí musí být učiněno co nejdříve, nejpozději do jednoho měsíce, pokud složitost požadované informace nezdůvodňuje prodloužení této lhůty až na dva měsíce od podání žádosti. Žadatel bude informován o prodloužení této lhůty a o jeho důvodech.

8. Strany mohou povolit svým státním orgánům účtovat za poskytování informací úhradu, která však nesmí překročit přiměřenou výši. Státní orgány, které se úhradu za poskytování informací chystají zavést, zpřístupní žadatelům přehled úhrad, jež mohou být účtovány, s uvedením okolností, za nichž mohou být účtovány nebo promíjeny a za nichž je poskytnutí informace vázáno na zaplacení úhrady předem.

Článek 5

Sbírání a rozšiřování informací o životním prostředí

1. Strany zajistí, aby:

- (a) státní orgány měly k dispozici informace o životním prostředí vztahující se k výkonu jejich funkcí a aby je aktualizovaly,
- (b) byly zřízeny povinné systémy, které zajistí přiměřený tok informací ke státním orgánům o navrhovaných a stávajících činnostech, které mohou významně ovlivnit životní prostředí,
- (c) v případě bezprostředního ohrožení lidského zdraví nebo životního prostředí, ať už je důsledkem lidských činností anebo má přirozené příčiny, všechny informace, jež mohou veřejnosti umožnit učinit opatření k preventivnímu zabránění nebo zmírnění škod v důsledku tohoto ohrožení a které má k dispozici státní orgán, jsou okamžitě a neodkladně předány členům veřejnosti, jichž se může ohrožení týkat.

2. Strany zajistí v rámci své vnitrostátní legislativy, aby způsob, jakým orgány veřejné správy zpřístupňují veřejnosti environmentální informace, byl transparentní a aby environmentální informace byly skutečně dostupné, mimo jiné, prostřednictvím:

- (a) poskytování veřejnosti dostatečných údajů o typu a rozsahu environmentálních informací, které mají příslušné státní orgány k dispozici, a o základních lhůtách a podmínkách, za nichž se tyto informace poskytují a o postupu, jímž je lze získat,

- (b) zavedení a provádění praktických opatření, jako např.:
  - (i) veřejně přístupné seznamy, registry nebo soubory údajů,
  - (ii) povinnost úředníků podporovat veřejnost v její snaze o přístup k informacím podle této úmluvy, a
  - (iii) určení styčných míst, a
- (c) umožnění bezplatného přístupu k environmentálním informacím obsaženým v seznamech, registrech nebo v souborech údajů uvedených v pododstavci (b)(i).

3. Strany zajistí, aby environmentální informace byly postupně zpřístupňovány v elektronických databázích snadno přístupných veřejnosti prostřednictvím veřejných telekomunikačních sítí. Informace v této formě by měly zahrnovat:

- (a) zprávy o stavu životního prostředí, uvedené v odstavci 4 níže,
- (b) texty legislativy o životním prostředí, nebo se k němu vztahující,
- (c) podle vhodnosti politiky, plány a programy týkající se životního prostředí, nebo se k němu vztahující, a environmentálních smluv, a
- (d) další informace, jejichž dostupnost v této formě by mohla usnadnit aplikaci vnitrostátního práva naplňujícího tuto úmluvu,

za předpokladu, že tyto informace jsou již dostupné v elektronické formě.

4. Strany budou zveřejňovat a rozšiřovat, v pravidelných intervalech nepřesahujících tři nebo čtyři roky, národní zprávy o stavu životního prostředí včetně informací o kvalitě životního prostředí a informací o jeho zátěžích.

5. Strany v rámci své legislativy přijmou opatření k šíření, mimo jiné:

- (a) legislativy a politických dokumentů, jako jsou např. dokumenty formulující strategie, politiky, programy a akční plány týkající se životního prostředí a zpráv o jejich plnění, zpracovaných na různých úrovních státní správy,
- (b) mezinárodních smluv, úmluv a dohod týkajících se problematiky životního prostředí, a
- (c) jiných významných mezinárodních dokumentů vztahujících se k environmentálním problémům, pokud to bude vhodné.

6. Strany budou stimulovat provozovatele, jejichž činnosti významně ovlivňují životní prostředí, aby pravidelně informovali veřejnost o působení své činnosti na životní prostředí a o svých produktech - v případě, že je to vhodné, v rámci dobrovolných systémů označování ekologicky šetrných výrobků (eko-labelling) či environmentálních auditů, nebo jinými způsoby.

7. Strany budou:

- (a) zveřejňovat fakta a jejich analýzy, která budou pokládat za relevantní a důležitá při formulování hlavních návrhů politiky životního prostředí,
- (b) zveřejňovat nebo jinak zpřístupňovat dostupný vysvětlující materiál o svých jednáních s veřejností o záležitostech, jichž se týká tato úmluva,
- (c) poskytovat vhodnou formou informace o výkonech a účinnosti státních funkcí nebo o poskytování veřejných služeb vztahujících se k životnímu prostředí na všech úrovních státní správy.

8. Strany vypracují mechanismus, s cílem zajistit poskytování dostatečných informací o výrobcích veřejnosti způsobem, který umožní spotřebitelům informovaně se rozhodovat pro environmentálně šetrnější alternativy.

9. Strany budou postupně zavádět, s přihlédnutím, pokud to bude vhodné, k mezinárodním postupům, integrovaný celostátní systém inventur nebo registrů znečištění prostředí ve formě strukturované počítačové a veřejně přístupné databáze, naplňované na základě standardizovaných zpráv či hlášení. Tento systém může zahrnovat informace o vstupech, výstupech a přenosech vybraných látek a produktů, včetně spotřeby vody, energie a surovin z vybraných zařízení do složek životního prostředí a informace o nakládání s odpady a jejich zneškodňování jak v těchto zařízeních, tak mimo ně.

10. Žádné ustanovení tohoto článku se nedotýká práva stran odmítnout uvolnění jistých environmentálních informací v souladu s článkem 4, odstavce 3 a 4.

Článek 6

Účast veřejnosti na rozhodování o specifických činnostech

1. Strany budou

- (a) uplatňovat ustanovení tohoto článku vzhledem k rozhodnutím o tom, zda povolit navrhované činnosti uvedené v příloze I;
- (b) uplatňovat ustanovení tohoto článku - v souladu se svým vnitrostátním právem - také k rozhodnutím o navrhovaných činnostech, které nejsou uvedeny v příloze I a které mohou mít významný vliv na životní prostředí. Strany k tomuto účelu určí, zda navrhované aktivity podléhají těmto ustanovením;
- (c) moci rozhodnout případ od případu, pokud tak stanoví jejich vnitrostátní právo, neuplatňovat ustanovení tohoto článku na navrhované činnosti k zajištění bezpečnosti státu, pokud se strany domnívají, že by uplatňování tohoto článku mohlo tyto cíle nepříznivě ovlivnit.

2. Zainteresaná veřejnost bude přiměřeně, včas a účinně informována buď veřejným oznámením nebo individuálně, v dostatečně rané fázi procedury environmentálního rozhodování mimo jiné o:

- (a) navrhované činnosti a o žádosti, o níž bude rozhodováno;
- (b) povaze možných rozhodnutí nebo o návrhu rozhodnutí;
- (c) státním orgánu odpovědném za vydání rozhodnutí;
- (d) předpokládaném postupu, včetně o tom, kdy a jak budou poskytnuty informace o:
  - (i) zahájení procedury rozhodování;
  - (ii) možnosti veřejnosti účastnit se tohoto řízení;
  - (iii) termínu a místě předpokládaného veřejného projednání;
  - (iv) státním orgánu, od něhož lze získat relevantní informace, a u něhož jsou uloženy relevantní informace k přezkoumání ze strany veřejnosti;
  - (v) příslušném státním orgánu nebo o dalších úředních orgánech, jimž lze podávat připomínky nebo dotazy, a o harmonogramu předávání těchto připomínek a dotazů;
  - (vi) sdělení, jaké relevantní environmentální informace o navrhované činnosti jsou dostupné; a
- (e) skutečnosti, zda navrhovaná aktivita podléhá proceduře posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) v rámci národního systému či v rámci systému posuzování vlivů přesahujících státní hranice.

3. Postupy pro účast veřejnosti zahrnou rozumné lhůty pro jednotlivé fáze, které poskytnou dostatek času pro informování veřejnosti v souladu s odst. 2 a které poskytnou dostatek času veřejnosti k přípravě a k účinné účasti v environmentálním rozhodování.

4. Strany zajistí účast veřejnosti v počátečním stadiu rozhodování, kdy jsou ještě všechny možnosti výběru a alternativ otevřeny a kdy účast veřejnosti může být účinná.

5. Strany by měly ve vhodných případech stimulovat případné žadatele k tomu, aby ještě před podáním žádosti o povolení určili zainteresanou veřejnost, aby s ní zahájili diskusi a poskytli jí informace týkající se cílů jejich žádosti.

6. Strany budou od příslušných státních orgánů požadovat, aby byl zainteresané veřejnosti umožněn přístup k přezkoumání všech informací relevantních pro dané rozhodování, na požádání v případech, kdy je tak stanoveno vnitrostátní legislativou, zdarma a co možná nejdříve poté, co se stanou dostupné informace, které jsou uvedeny v tomto článku a které jsou dostupné v době procedury účasti veřejnosti na rozhodování, aniž by tím bylo dotčeno

právo stran odmítnout předat jisté informace v souladu s článkem 4, odstavce 3 a 4.

Relevantní informace budou přinejmenším zahrnovat následující, a to aniž by se dotkly ustanovení článku 4:

- (a) popis místa a fyzikálních a technických charakteristik navrhované činnosti, včetně odhadů předpokládaných zbytků a emisí;
- (b) popis významných vlivů navrhované činnosti na životní prostředí;
- (c) popis opatření předpokládaných k prevenci nebo ke snížení těchto vlivů, včetně emisí;
- (d) netechnický souhrn výše uvedených bodů;
- (e) popis hlavních alternativ či variant k navrhovaným činnostem, které žadatel studoval;
a
- (f) v souladu s vnitrostátní legislativou, hlavní dokumenty, posudky, zprávy a doporučení vydané státním orgánům v době, kdy má být zainteresovaná veřejnost informována v souladu s odstavcem 2 výše.

7. Postupy pro účast veřejnosti jí umožní předkládat, písemně nebo - v případě vhodnosti - na veřejném slyšení nebo na veřejném šetření s žadatelem, jakékoli připomínky, informace, rozborů nebo stanoviska, které veřejnost považuje za relevantní ve vztahu k navrhované činnosti.

8. Strany zajistí, že v rozhodnutí bude náležitě brán v úvahu výsledek účasti veřejnosti.

9. Pokud bylo rozhodnutí vydáno státním orgánem, strany zajistí, aby veřejnost o něm byla okamžitě informována v souladu s příslušnými postupy. Strany zpřístupní veřejnosti text rozhodnutí a důvody i hlediska, na nichž je rozhodnutí založeno.

10. Pokud státní orgán přehodnotí nebo pokud bude aktualizovat provozní podmínky pro činnost uvedenou v odst. 1, strany zajistí že budou přiměřeně (*mutatis mutandis*) uplatněna ustanovení odstavců 2 až 9 tohoto článku v případech, kdy je to vhodné.

11. Strany v rámci své vnitrostátní právní úpravy budou uplatňovat ve schůdném a vhodném rozsahu ustanovení tohoto článku na rozhodování o tom, zda povolit záměrné vypouštění geneticky modifikovaných organismů do životního prostředí.

Článek 7

Účast veřejnosti při tvorbě plánů, programů a politik týkajících se životního prostředí

Strany přijmou prováděcí nebo jiná opatření pro účast veřejnosti při přípravě plánů a programů, které se týkají životního prostředí, a to v transparentním a spravedlivém rámci, přičemž již poskytly nezbytné informace veřejnosti. V tomto rámci budou uplatněny odstavce

3, 4 a 8 článku 6. Příslušné státní orgány vymezí veřejnost, která se může účastnit, přičemž budou brány v úvahu cíle této úmluvy. Strany budou usilovat o to, aby veřejnosti byla poskytnuta v přiměřeném rozsahu příležitost pro její účast při tvorbě politik týkajících se životního prostředí.

Článek 8

Účast veřejnosti na přípravě prováděcích předpisů a obecně použitelných právně závazných normativních nástrojů

1. Strany budou usilovat o podporování účinné účasti veřejnosti státními orgány- ve vhodném stadiu, kdy jsou možnosti volby stále ještě otevřeny - v přípravě prováděcích předpisů a jiných, obecně aplikovatelných právně závazných předpisů, které mohou mít významný vliv na životní prostředí. K tomuto účelu by měly být učiněny tyto kroky:

- (a) měl by být stanoven dostatečný časový rámec pro účinnou účast;
- (b) návrh předpisů měl by být publikován nebo jiným způsobem zpřístupněn veřejnosti;
a
- (c) veřejnosti by měla být dána příležitost podávat připomínky přímo, nebo prostřednictvím reprezentativních poradních orgánů.

Výsledek spoluúčasti veřejnosti by měl být brán v úvahu v maximálně možné míře.

Článek 9

Přístup k právní ochraně

1. Strany v rámci své vnitrostátní legislativy zajistí, aby každý, kdo se domnívá, že jeho žádost o informace podle článku 4 byla ignorována, neprávem zamítnuta, ať již částečně nebo plně, nesprávně zodpovězena nebo nebyla jinak vyřízena podle ustanovení článku 4, měl možnost dosáhnout přezkoumání postupu před soudem nebo jiným nezávislým a nestranným orgánem zřízeným ze zákona.

V případě, že strana zajišťuje toto přezkoumání soudem, zajistí rovněž, aby dotyčná osoba měla také možnost urychleného postupu stanoveného zákonem, a to zdarma či za nízký poplatek, k novému projednání či přezkoumání státním orgánem nebo jiným nezávislým a nestranným orgánem jiným než soudem.

Konečná rozhodnutí podle tohoto odstavce 1 budou závazná pro státní orgány, které mají požadovanou informaci. Důvody budou uvedeny písemně přinejmenším v těch případech, kdy přístup k informacím byl zamítnut podle tohoto odstavce.

2. Strany v rámci své vnitrostátní legislativy zajistí, aby členové zainteresované veřejnosti

- (a) mající dostatečný důvod, nebo alternativně,

- (b) u nichž trvá omezování či porušování práva v případech, kdy to správní řád strany požaduje jako předběžnou podmínku,

měli možnost dosáhnout přezkoumání soudem nebo jiným nezávislým nebo nestranným orgánem zřízeným ze zákona, napadat věcně a procedurálně zákonnost jakýchkoli rozhodnutí, aktů nebo opomenutí podle ustanovení článku 6, a v případech, kdy je tak stanoveno vnitrostátním právem a aniž by tím byl dotčen odstavec 3 článku 9 i dalších relevantních ustanovení této úmluvy.

O tom, co představuje dostatečný důvod a omezování práva, bude rozhodnuto v souladu s požadavky vnitrostátního práva a v souladu s cílem poskytnout zainteresované veřejnosti široký přístup k právní ochraně v rozsahu působnosti této úmluvy. K tomuto účelu je důvod jakékoli nevládní organizace splňující požadavky článku 2 odstavce 5 pokládán za dostatečný pro účely pododstavce (a). U těchto organizací se bude pro účely pododstavce (b) výše předpokládat, že mají práva která mohou být omezována či porušována.

Ustanovení tohoto odstavce 2 nevylučují možnost předběžného přezkoumání správním orgánem a neovlivní požadavek, aby byly vyčerpány postupy správního přezkoumávání před předáním věci k soudnímu přezkoumání tam, kde to vnitrostátní právo vyžaduje.

3. Navíc - aniž by tím bylo dotčeno přezkoumání zmíněné výše v odstavcích 1 a 2 - strany zajistí, aby členové veřejnosti, kteří splňují kritéria, pokud jsou nějaká stanovena ve vnitrostátním právu, měli přístup ke správním nebo soudním řízením, aby mohli vznášet námitky proti jednání, aktům nebo opomenutí ze strany soukromých osob nebo státních orgánů, jež jsou v rozporu s ustanoveními jejich vnitrostátního práva týkajícího se životního prostředí.

4. Navíc - a aniž by tím bylo dotčen odstavec 1 - postupy přezkoumání uvedené v odstavcích 1, 2 a 3 mají zajistit přiměřenou a účinnou nápravu, včetně právně přikázaných úlev ve vhodných případech, a měly by být čestné, spravedlivé, včasné a neměly by vyžadovat vysoké náklady. Rozhodnutí vydaná podle tohoto článku budou předávána či archivována v písemné formě. Rozhodnutí soudů, a kdykoli možno i jiných orgánů, budou veřejně dostupná.

5. K zajištění vyšší účinnosti ustanovení tohoto článku strany zajistí poskytování informací veřejnosti o přístupu ke správním a soudním postupům přezkoumání a zvaží zavedení vhodných podpůrných mechanismů k odstranění nebo snížení finančních a jiných překážek v přístupu k právní ochraně.

Článek 10

Zasedání stran

1. První zasedání stran bude svoláno nejpozději do jednoho roku od data, kdy tato úmluva nabude účinnosti. Řádné zasedání smluvních stran se bude následně konat nejméně jednou za

dva roky, pokud se strany nerozhodnou jinak, nebo na písemnou žádost kterékoli strany za předpokladu, že tuto žádost podpoří nejméně jedna třetina stran během šesti měsíců od doby, kdy byla sdělena všem stranám prostřednictvím výkonného tajemníka Evropské hospodářské komise.

2. Na svých zasedáních budou strany stále kriticky zkoumat naplňování této úmluvy na základě pravidelných zpráv stran a za tímto účelem budou:

- (a) posuzovat politiky a právní a metodické postupy týkající se přístupu k environmentálním informacím, účasti veřejnosti na environmentálním rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, s cílem tyto politiky a postupy dále zdokonalovat;
- (b) vyměňovat si informace o získaných zkušenostech při uzavírání a uskutečňování dvoustranných a mnohostranných smluv nebo dalších dohod týkajících se cílů této úmluvy, u nichž je stranou jedna nebo více stran této úmluvy;
- (c) vyhledávat v přiměřené míře služby relevantních orgánů EHK a dalších příslušných mezinárodních orgánů a zvláštních výborů v otázkách týkajících se dosažení cílů této úmluvy;
- (d) vytvářet podpůrné orgány, které považují za potřebné;
- (e) připravovat, kde je to vhodné, protokoly k této úmluvě;
- (f) zvažovat a přijímat návrhy na změny a doplňky této úmluvy v souladu s ustanoveními článku 14;
- (g) zvažovat a uskutečňovat všechna další opatření, která by mohla být potřebná k dosažení cílů této úmluvy;
- (h) na svém prvním zasedání zváží a konsensem přijmou jednací řád svých zasedání a zasedání podpůrných orgánů;
- (i) na prvním zasedání posoudí své zkušenosti s uplatňováním ustanovení článku 5 odstavce 9 a zváží, jaké kroky jsou nutné k dalšímu vývoji systému uvedeného v tomto odstavci 9 s přihlédnutím k mezinárodním procesům a vývojem, včetně vypracování vhodného nástroje týkajícího se registrů a inventur vypouštění a přenosu znečištění, který by mohl být připojen k této úmluvě jako příloha.

3. Zasedání stran může v případě nutnosti zavést na základě konsensu finanční opatření.

4. Organizace spojených národů, její specializované instituce a Mezinárodní agentura pro atomovou energii, a dále jakýkoli stát či organizace regionální hospodářské integrace, které podle článku 17 jsou oprávněny k podpisu této úmluvy, ale které zatím nejsou stranou

úmluvy, a všechny mezivládní organizace kvalifikované či způsobilé v nějaké oblasti týkající se této úmluvy, se mohou zúčastnit zasedání stran jako pozorovatelé.

5. Každá nevládní organizace kvalifikovaná či způsobilá v nějaké oblasti týkající se této úmluvy, která informovala výkonného tajemníka Evropské hospodářské komise o svém přání účastnit se zasedání stran, může získat právo účastnit se zasedání jako pozorovatel, pokud alespoň jedna třetina stran přítomných na zasedání nevznesla námitky.

6. K účelům odstavců 4 a 5 bude použit jednací řád uvedený v odstavci 2 (h) tohoto článku, který upraví pravidla pro povolování účasti a jiné relevantní podmínky.

Článek 11

Hlasovací právo

1. S výjimkou podle odstavce 2 tohoto článku bude mít každá strana této úmluvy jeden hlas.

2. Organizace regionální hospodářské integrace v záležitostech spadajících do jejich pravomoci budou uplatňovat své hlasovací právo počtem hlasů odpovídajícím počtu jejich členských států, které jsou stranami této úmluvy. Takové organizace nebudou uplatňovat své hlasovací právo, pokud jejich členské státy hlasují a naopak.

Článek 12

Sekretariát

Výkonný tajemník Evropské hospodářské komise bude vykonávat tyto funkce sekretariátu:

- (a) svolávat a připravovat zasedání stran,
- (b) zasílat stranám zprávy a další informace přijaté v souladu s ustanoveními této úmluvy, a
- (c) další funkce, které strany mohou určit.

Článek 13

Přílohy

Přílohy této úmluvy jsou její nedílnou součástí.

Článek 14

Změny a doplňky

1. Strany mohou navrhopvat změny a doplňky k této úmluvě.
2. Text všech navržených změn či doplňků této úmluvy bude předkládán v písemné podobě výkonnému tajemníkovi Evropské hospodářské komise, který ho rozešle všem stranám nejméně devadesát dní před zasedáním stran, na kterém je navržen k přijetí.
3. Strany udělají vše pro to, aby dosáhly dohody o každé navržené změně či doplňku k této úmluvě formou konsensu. Pokud byly vyčerpány všechny snahy o dosažení konsensu a dohody nebylo dosaženo, bude změna či doplněk v poslední instanci přijat tříčtvrtinovou většinou hlasů přítomných hlasujících stran.
4. Změny či doplňky této úmluvy přijaté v souladu s odstavcem 3 tohoto článku sdělí depozitář všem stranám k ratifikaci, potvrzení či přijetí. Změny či doplňky této úmluvy které se netýkají příloh, nabudou účinnosti pro strany, které je ratifikovaly, potvrdily či přijaly devadesátý den poté, co depozitář potvrdí příjem oznámení o ratifikaci, potvrzení či přijetí od nejméně tří čtvrtin těchto stran. Poté nabudou účinnosti vůči jakékoli další straně devadesátý den poté, co tato strana uložila své doklady o ratifikaci, potvrzení či schválení změny či doplňku.
5. Strana která nebude schopna potvrdit změnu či doplněk k nějaké příloze této úmluvy, sdělí tento fakt depozitáři písemným oznámením do dvanácti měsíců od data sdělení o přijetí. Depozitář bez odkladu informuje všechny strany o všech takových oznámeních, která mu byla doručena. Strany mohou kdykoli nahradit své předchozí oznámení za listinu o přijetí a po uložení této listiny o přijetí u depozitáře vstoupí změny či doplňky dotyčné přílohy v platnost pro stranu, která je takto přijala,
6. Po uplynutí dvanácti měsíců od data svého sdělení depozitářem v souladu s odstavcem 4 se změny či doplňky k určité příloze stanou účinné pro ty strany, které nepodaly oznámení depozitáři v souladu s ustanovením odstavce 5 za předpokladu, že ne více než třetina stran předložila tato oznámení.
7. Pro účely tohoto článku znamená pojem "přítomné hlasující strany" ty strany, které jsou přítomny a hlasovaly buď pro, nebo proti.

Článek 15

Kontrola plnění

Zasedání stran na základě konsensu stanoví volitelné systémy pro kritické přezkoumávání plnění ustanovení této úmluvy, které budou nekonfrontační, mimosoudní a budou mít poradní povahu. Tyto systémy umožní vhodným způsobem zapojit veřejnost a mohou zahrnovat možnosti zvažovat sdělení získaná od členů veřejnosti k záležitostem týkajícím se této úmluvy.

Článek 16

Urovnávání sporů

1. Vznikne-li spor mezi dvěma nebo více stranami ohledně výkladu nebo uplatňování této úmluvy, budou tyto strany hledat řešení cestou jednání nebo jakýmkoli jiným způsobem urovnávání sporů přijatelným pro strany účastnící se sporu.
2. Při podpisu, ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení k této úmluvě, nebo kdykoli poté, může strana písemně oznámit deponitáři, že ve věci sporu, který nebyl urovnán podle odstavce 1 tohoto článku, přijímá jeden nebo oba z následujících způsobů urovnání sporu jako závazný ve vztahu ke kterékoliv straně, která přijala stejný závazek:
  - (a) předložení sporu Mezinárodnímu soudnímu dvoru,
  - (b) rozhodčí řízení v souladu s postupem uvedeným v příloze II.
3. Jestliže strany sporu přijaly oba způsoby urovnávání sporu zmíněné v odstavci 2 tohoto článku, může být spor předložen pouze Mezinárodnímu soudnímu dvoru, pokud se tyto strany nedohodly jinak.

Článek 17

Podepsání

Tato úmluva bude vyložena v Aarhusu (Dánsku) dne 25. června 1998 a potom v sídle Organizace spojených národů v New Yorku do 21. prosince 1998 k podpisu členskými státy Evropské hospodářské komise a rovněž státy, které mají konzultativní status při Evropské hospodářské komisi v souladu s odstavci 8 a 11 usnesení Hospodářské a sociální rady 36 (IV) z 28. března 1947, a organizacemi regionální hospodářské integrace tvořenými svrchovanými členskými státy Evropské hospodářské komise, na něž členské státy těchto organizací přenesly pravomoc nad záležitostmi upravovanými touto úmluvou, včetně pravomoci vstupovat do smluvních svazků v těchto záležitostech.

Článek 18

Depozitář

Generální tajemník Organizace spojených národů bude vykonávat funkci deponitáře této úmluvy.

Článek 19

Ratifikace, přijetí, schválení a přistoupení

1. Tato úmluva podléhá ratifikaci, přijetí nebo schválení svými signatářskými státy a organizacemi regionální hospodářské integrace.

2. Tato úmluva bude vyložena pro přistoupení států a organizací regionální ekonomické integrace zmíněných ve článku 17. od 22. prosince 1998.
3. Kterýkoli jiný stát, neuvedený v odstavci 2, který je členem Organizace spojených národů, může k úmluvě přistoupit na základě schválení zasedáním stran.
4. Kterákoli organizace uvedená v článku 17, která se stane stranou této úmluvy, aniž by její členské státy byly stranou úmluvy, bude vázána všemi povinnostmi stanovenými touto úmluvou. V případě, kdy je stranou této úmluvy jeden nebo více členských států takovýchto organizací, tyto organizace a její členské státy se rozhodnou o výkonu příslušných odpovědností při plnění jejich povinností vyplývajících z úmluvy. V těchto případech organizace a členské státy nebudou oprávněny využívat svých práv v rámci úmluvy souběžně.
5. Ve svých listinách o ratifikaci, přijetí, potvrzení nebo přistoupení organizace regionální hospodářské spolupráce uvedené v článku 17 učiní prohlášení o rozsahu svých pravomocí týkajících se záležitostí, jež se řídí touto úmluvou. Tyto organizace také budou informovat deponitáře o jakékoli podstatné změně v rozsahu jejich pravomocí.

Článek 20

Nabytí účinnosti

1. Tato úmluva nabývá účinnosti devadesátého dne po datu, kdy byla uložena šestnáctá listina o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení.
2. Pro účely odstavce 1 tohoto článku nebude listina uložená organizací regionální hospodářské integrace počítána jako dodatečná k těm, které jsou uloženy členskými státy takovéto organizace.
3. Pro každý stát nebo organizaci zmíněnou v článku 17, které ratifikují, přijmou nebo schválí tuto úmluvu nebo k ní přistoupí po uložení šestnácté listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení, nabývá tato úmluva účinnosti devadesátého dne po datu, kdy tento stát nebo tyto organizace uložily listiny o ratifikaci, přijetí, schválení či přistoupení.

Článek 21

Odstoupení

Kdykoli po uplynutí tří let ode dne, kdy tato úmluva nabyla účinnosti pro některou stranu, může tato strana na základě písemného oznámení deponitáři od úmluvy odstoupit. Každé takové odstoupení nabude účinnosti devadesátého dne po dni, kdy je deponitář přijal.

Článek 22

Autentická znění

Originál této úmluvy, jejíž anglický, francouzský a ruský text je stejně autentický, bude uložen u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

Na důkaz toho níže podepsaní, řádně k tomu zmocnění, podepsali tuto úmluvu.

Aarhus (Dánsko), tento dvacátý pátý den měsíce června roku tisíc devět set devadesát osm.

Seznam činností uvedených v článku 6, odstavec 1 (a)

1. Sektor energetiky:

- rafinerie ropy a plynu,
- zařízení pro zplyňování a zkapalňování,
- tepelné elektrárny a další spalovací zařízení s tepelným vstupem 50 megawattů (MW) nebo větším,
- koksovací pece,
- jaderné elektrárny a další jaderné reaktory, včetně rozebrání a vyřazení z provozu takových elektráren a reaktorů 1/ (kromě výzkumných zařízení pro výrobu a konverzi štěpného a obohaceného materiálu, jehož maximální výkon nepřesahuje 1 kW stálého tepelného výkonu),
- zařízení pro přepracování vyhořelého jaderného paliva,
- zařízení určená pro:
  - výrobu nebo obohacování jaderného paliva,
  - pro zpracování vyhořelého jaderného paliva nebo vysoce radioaktivních odpadů,
  - pro konečné uložení vyhořelého jaderného paliva,
  - výlučně pro konečné uložení radioaktivního odpadu,
  - výlučně pro skladování (plánované na více než 10 let) vyhořelého radioaktivního paliva nebo radioaktivního odpadu na jiném místě, než byl vyprodukován.

2. Výroba a zpracování kovů:

- zařízení na pražení nebo slinování kovové rudy (včetně sulfidických rud),
- zařízení na výrobu surového železa nebo oceli (primární nebo sekundární tavba), včetně kontinuálního lití s kapacitou překračující 2,5 tuny za hodinu,
- zařízení na zpracování železných kovů:
  - (i) zařízení na válcování za tepla při kapacitě překračující 20 tun surové oceli za hodinu,
  - (ii) kovárny s buchary, jejichž energie překračuje 50 kJ na buchar, kde příkon tepelné energie přesahuje 20 MW,
  - (iii) aplikace ochranných natavených kovových povlaků se vstupem přesahujícím 2 tuny surové oceli za hodinu,

- slévárny železných kovů s výrobní kapacitou přesahující 20 tun denně,
- zařízení:
  - (i) na výrobu neželezných surových kovů z rudy, koncentrátů nebo druhotných surovin metalurgickými, chemickými nebo elektrolytickými procesy,
  - (ii) pro tavbu, včetně slévání neželezných kovů a přepracování (rafinace, odlévání atd.) s kapacitou tavby přesahující 4 tuny za den pro olovo a kadmium a 20 tun za den pro všechny další kovy,
- zařízení pro povrchovou úpravu kovů a plastických materiálů používající elektrolytické nebo chemické procesy, kde objem van je větší než 30 m³.

3. Průmysl zpracování nerostů:

- zařízení pro výrobu cementového slínku v rotačních pecích s výrobní kapacitou přesahující 500 tun za den nebo vápna v rotačních pecích s výrobní kapacitou vyšší než 50 tun za den nebo v jiných pecích s výrobní kapacitou přesahující 50 tun za den,
- zařízení na výrobu azbestu a na výrobu či zpracování výrobků obsahujících azbest,
- zařízení na zpracování skla včetně skelných vláken s kapacitou tavby přesahující 20 tun denně,
- zařízení na tavbu minerálních látek včetně výroby minerálních vláken s kapacitou tavby přesahující 20 tun za den,
- zařízení na zpracování keramických výrobků vypalováním, především střešních tašek, cihel, žáruvzdorných cihel, dlaždic, kameniny a porcelánu s výrobní kapacitou překračující 75 tun za den anebo kapacitou pece přesahující 4 m³ a hustotou zavážení pecí přesahující 300 kg/m³.

4. Chemický průmysl: Výroba ve smyslu kategorií činností obsažených v tomto odstavci znamená výrobu průmyslového rozsahu chemickým zpracováním látek nebo skupin látek uvedených v odstavcích (a) až (g):

(a) chemická zařízení pro výrobu základních organických chemikálií, jako jsou:

- (i) jednoduché uhlovodíky (lineární nebo cyklické, nasycené nebo nenasycené, alifatické nebo aromatické),
- (ii) uhlovodíky obsahující kyslík, jako jsou např. alkoholy, aldehydy, ketony, karboxylové kyseliny, estery, acetáty, étery, peroxidy, epoxydové pryskyřice,
- (iii) uhlovodíky obsahující síru,

- (iv) dusíkaté uhlovodíky jako jsou např. aminy, amidy, dusíkaté sloučeniny, nitrosloučeniny nebo sloučeniny obsahující skupinu dusičnanovou, nitrilovou, kyanidovou či isokyanidovou,
  - (v) uhlovodíky obsahující fosfor,
  - (vi) uhlovodíky obsahující halogeny,
  - (vii) organokovové sloučeniny,
  - (viii) základní plastové materiály (polymery, syntetická vlákna a vlákna na celulóзовém základě),
  - (ix) syntetické kaučuky a pryže,
  - (x) barviva a pigmenty,
  - (xi) povrchově aktivní látky,
- (b) chemická zařízení na výrobu základních anorganických látek, jako jsou:
- (i) plyny, jako je např. čpavek, chlór nebo chlorovodík, fluór nebo fluorovodík, oxidy uhlíku, sloučeniny obsahující síru, oxidy dusíku, vodík, oxid siřičitý, fosgen,
  - (ii) kyseliny, jako jsou např. kyseliny chromová, fluorovodíková, fosforečná, dusičná, chlorovodíková, sírová, dále oleum a kyseliny obsahující síru,
  - (iii) zásady, jako jsou např. hydroxidy amonný, draselný a sodný,
  - (iv) soli, jako jsou např. chlorid amonný, chlorečnan draselný, uhličitan draselný, uhličitan sodný, tetraboritan sodný (borax), dusičnan stříbrný,
  - (v) nekovy, kovové oxidy nebo jiné anorganické sloučeniny, jako jsou např. karbid vápníku, křemík, karbid křemíku,
- (c) chemická zařízení na výrobu fosforečných, dusíkatých a draselných hnojiv (jednoduchých nebo kombinovaných hnojiv),
- (d) chemická zařízení na výrobu základních výrobků pro ochranu rostlin a biocidů,
- (e) zařízení využívající chemické nebo biologické procesy pro výrobu základních farmaceutických výrobků,
- (f) chemická zařízení na výrobu výbušnin,
- (g) chemická zařízení využívající chemické nebo biologické zpracování pro výrobu bílkovinných krmných přísad, kvásků /fermentů a dalších bílkovinných látek /proteinů.

5. Nakládání s odpady:

- zařízení na spalování, regeneraci, chemické zpracování nebo skládkování nebezpečných odpadů,

- zařízení na spalování komunálních odpadů s kapacitou převyšující 3 tuny za hodinu,
- zařízení na zneškodňování či likvidaci odpadů, nikoli nebezpečných, s kapacitou převyšující 50 tun za den,
- skládky přijímající více než 10 tun denně, nebo s celkovou kapacitou přesahující 25 000 tun, s výjimkou skládek inertního odpadu.

6. Čistírny odpadních vod s kapacitou přesahující ekvivalent 150 000 obyvatel.

7. Průmyslové závody na:

(a) výrobu buničiny ze dřeva nebo podobných vláknitých materiálů,

(b) výrobu papíru, kartonů a lepenky s výrobní kapacitou přesahující 20 tun denně.

8. (a) Výstavba tras pro dálkovou železniční dopravu a letišť 2/ s délkou základní přistávací a vzletové dráhy 2100 m a více,

(b) výstavba silnic pro motorová vozidla a dálnic 3/,

(c) výstavba nových silnic se čtyřmi nebo více pruhy, nebo přestavba anebo rozšiřování již existujících silnic se dvěma pruhy nebo méně tak, aby měly čtyři nebo více pruhů v případech, kdy nová silnice, nebo přestavěná či rozšířená část silnice, přesáhne nepřerušovanou délku 10 km.

9. (a) Vnitrozemské vodní cesty a přístavy pro vnitrozemskou vodní dopravu, které umožňují proplutí plavidel nad 1350 tun,

(b) obchodní přístavy, mola pro nakládání a vykládání lodí spojená s pevninou a vnější přístavy (mimo přístaviště pro trajekty), která mohou přijmout plavidla nad 1350 tun.

10. Čerpání z podzemních zdrojů vod nebo systémy umělého doplňování podzemních vod v případech, kdy roční objem čerpané nebo doplněné vody odpovídá nebo překračuje 10 milionů metrů krychlových.

11. (a) Díla zaměřená na převádění vodních zdrojů mezi povodími v případech, kdy je převod zaměřen na prevenci možného nedostatku vody a kde množství převedené vody přesahuje 100 milionů metrů krychlových za rok,

(b) ve všech ostatních případech, kdy jsou díla zaměřená na převedení vodních zdrojů mezi povodími a kde několikaletý průměr průtoku povodí, z něhož se čerpá, překračuje 2 000 milionů metrů krychlových za rok a kde množství převedené vody překračuje 5 % tohoto průtoku.

V obou případech se nepočítají převody pitné vody v potrubí.

12. Těžba ropy a zemního plynu pro komerční účely, kde objem těžby překračuje 500 tun denně u ropy a 500 000 metrů krychlových za den, pokud jde o zemní plyn.

13. Přehrady a další zařízení určená pro zadržení nebo stálé uložení vody v případech, kdy nové nebo dodatečné množství zadržené nebo uložené vody překračuje 10 milionů metrů krychlových.
14. Potrubí pro dopravu plynu, ropy nebo chemických látek s průměrem větším než 800 mm a délkou větší než 40 km.
15. Zařízení pro intenzivní chov drůbeže nebo prasat s kapacitou větší než:
- (a) 40 000 míst pro drůbež,
  - (b) 2000 míst pro výkrmová prasata (nad 30 kg), nebo
  - (c) 750 míst pro prasnice.
16. Lomy a povrchové doly, kde rozloha povrchu těžebního místa přesahuje 25 hektarů, nebo těžba rašeliny, jestliže rozloha povrchu těžebního místa přesahuje 150 hektarů.
17. Výstavba nadzemního elektrického vedení o napětí 220 kV nebo více a o délce větší než 15 km.
18. Zařízení na skladování ropy, petrochemických nebo chemických výrobků s kapacitou 200 000 tun nebo více.
19. Ostatní činnosti:
- závody na předběžné zpracování (procesy, jako je mytí, bělení, louhování) nebo barvení vláken či textilií, kdy kapacita zpracování přesahuje 10 tun za den,
  - koželužny s kapacitou zpracování přesahující 12 tun hotových výrobků denně,
    - (a) jatka s kapacitou zpracování těl jatečných zvířat vyšší než 50 tun za den,
    - (b) úprava a zpracování zaměřené na výrobu potravinářských výrobků z:
      - (i) živočišných surovin (jiných než mléko) s výrobní kapacitou finálních výrobků větší než 75 tun denně,
      - (ii) rostlinných surovin s výrobní kapacitou finálních výrobků větší než 300 tun za den (průměrná hodnota na základě kvartálního průměru),
    - (c) úprava a zpracování mléka v případech, kdy množství přijatého mléka přesahuje 200 tun za den (průměrná hodnota na základě ročního průměru),
  - zařízení pro likvidaci nebo recyklaci zvířecích těl a zvířecího odpadu s kapacitou zpracování přesahující 10 tun za den,
  - zařízení na povrchové úpravy látek, věcí nebo výrobků používající organická rozpouštědla, především pro nanášení ochranných nátěrů, tisk, lakování, odmašťování, klížení, malování,

čištění, konzervaci proti vodě nebo impregnaci se spotřebou větší než 150 kg za hodinu nebo více než 200 tun za rok,

- zařízení na výrobu uhlíku (grafitu) nebo elektrografitu spalováním nebo grafitizací,

20. Jakákoli činnost nezahrnutá do odstavců 1 až 19 výše, pro kterou je účast veřejnosti stanovena procedurou posuzování vlivu na životního prostředí (EIA) v souladu s vnitrostátní legislativou.

21. Ustanovení článku 6, odstavce 1 (a) úmluvy se nevztahuje na žádný ze shora uvedených projektů uskutečňovaných výlučně nebo především pro výzkum, vývoj a testování nových metod nebo výrobků a na dobu kratší než dva roky, pokud u nich neexistuje potenciál pro vyvolání významných nepříznivých environmentálních nebo zdravotních účinků.

22. Jakékoli změny nebo rozšíření činností, kdy tyto změny samy o sobě splňují kritéria nebo prahové hodnoty stanovené v této příloze, budou podléhat článku 6, odstavci 1 (a) úmluvy. Jakékoli jiné změny nebo rozšíření činností budou podléhat článku 6, odstavci 1 (b) úmluvy.

Poznámky:

1/ Jaderné elektrárny a ostatní jaderné reaktory přestávají být takovými zařízeními, když je trvale odstraněno z místa zařízení všechno radioaktivní palivo a veškeré ostatní radioaktivně kontaminované části.

2/ Pro účely této úmluvy pojem "letišť" znamená letiště, které odpovídá definici v Chicagské úmluvě z roku 1944 ustavující Mezinárodní organizaci civilního letectví (Příloha 14).

3/ Pro účel této úmluvy pojem "dálnice" znamená silnici, která odpovídá definici v Evropské dohodě o hlavních mezinárodních dopravních tepnách z 15. listopadu 1975.

Rozhodčí řízení

1. V případě, že je spor předložen k rozhodčímu řízení na základě článku 16 odstavce 2 této úmluvy, strana nebo strany uvědomí sekretariát o předmětu rozhodčího řízení a uvedou zejména ty články této úmluvy, jejichž výklad nebo uplatňování jsou předmětem sporu. Sekretariát rozešle informaci, kterou obdržel, všem stranám této úmluvy.
2. Rozhodčí tribunál se bude skládat ze tří členů. Jak jedna strana či strany uplatňující nárok, tak i druhá strana nebo strany sporu ustanoví po jednom rozhodci, a tyto dva takto ustanovení rozhodci určí po společné dohodě třetího rozhodce, který bude předsedou rozhodčího tribunálu. Posledně jmenovaný nesmí být osoba, která je státním příslušníkem některé ze stran sporu, a obvyklé místo svého pobytu má na území některé ze stran sporu, která je zaměstnána jednou z nich, a která jednala v dané věci z jiného oprávnění.
3. Pokud nebyl předseda rozhodčího tribunálu ustanoven do dvou měsíců po ustanovení druhého rozhodce, výkonný tajemník Evropské hospodářské komise na návrh některé ze stran sporu ustanoví předsedu během dalšího dvouměsíčního období.
4. Pokud jedna ze stran sporu neustanoví rozhodce do dvou měsíců od přijetí požadavku, další strana o tom může informovat výkonného tajemníka Evropské hospodářské komise, který ustanoví předsedu rozhodčího tribunálu během dalšího dvouměsíčního období. Na základě svého ustanovení předseda rozhodčího tribunálu požádá tu stranu, která neustanovila rozhodce, aby tak do dvou měsíců učinila. Pokud tak neučiní během daného období, předseda uvědomí výkonného tajemníka Evropské hospodářské komise, který provede toto ustanovení během dalšího dvouměsíčního období.
5. Rozhodčí tribunál vydá své rozhodnutí v souladu s mezinárodním právem a s ustanoveními této úmluvy.
6. Rozhodčí tribunál ustavený podle ustanovení v této příloze si stanoví svůj vlastní jednací řád.
7. Rozhodnutí rozhodčího tribunálu, jak o postupu jednání, tak o věcné povaze sporu, jsou přijímána většinou hlasů jeho členů.
8. Tribunál může podniknout všechny vhodné kroky ke zjištění faktů.
9. Strany sporu budou napomáhat práci rozhodčího tribunálu využíváním všech prostředků, které mají k dispozici především:
  - (a) poskytnou všechny relevantní dokumenty, zařízení a informace; a
  - b) v případě potřeby mu umožní povolát svědky nebo odborníky a získávat jejich svědecké výpovědi.

10. Strany a rozhodci budou chránit důvěrný ráz jakýchkoli informací, které obdrží jako důvěrné během řízení rozhodčího tribunálu.
11. Rozhodčí tribunál může, na žádost jedné ze stran, doporučit dočasná ochranná opatření.
12. Pokud se jedna ze stran sporu nedostaví před rozhodčí tribunál nebo neobhájí svůj názor, může druhá strana požádat tribunál, aby pokračoval v řízení a vydal konečné rozhodnutí. Nepřítomnost strany nebo její neschopnost obhajování svého názoru nezakládá překážku řízení.
13. Rozhodčí tribunál může vyslechnout protinávrhy podané v přímé souvislosti s projednávaným předmětem sporu a rozhodnout o nich.
14. Pokud rozhodčí tribunál neurčí jinak vzhledem ke konkrétním okolnostem případu, vydaje tribunálu, včetně odměn jeho členům, ponese strany sporu rovným dílem. Tribunál povede záznamy o všech svých výdajích a předloží stranám jejich závěrečný výkaz.
15. Každá strana této úmluvy, která má zájem právní povahy o předmětu sporu, a která může být rozhodnutím v tomto případě dotčena, může se souhlasem tribunálu zasahovat do řízení.
16. Rozhodčí tribunál vydá své rozhodnutí do pěti měsíců od data, kdy byl ustaven, pokud neshledá, že je třeba tuto lhůtu prodloužit o dobu, která by neměla nepřesáhnout pět (dalších) měsíců.
17. Rozhodnutí rozhodčího tribunálu bude provázeno odůvodněním, bude konečné a závazné pro všechny strany sporu. Rozhodnutí předá rozhodčí tribunál stranám sporu a sekretariátu. Sekretariát rozešle přijaté informace všem stranám úmluvy.
18. Jakékoli spory, které mohou vzniknout mezi dotčenými stranami ohledně výkladu nebo výkonu rozhodnutí, může jakákoli strana předložit rozhodčímu tribunálu, který rozhodnutí vydal, nebo, pokud se tento tribunál nemůže sejít, jinému tribunálu zřízenému k tomuto účelu stejným způsobem jako prve.